

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   ชุมชนกับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา

ชื่อผู้เขียน   นายสมโภช จันทร์คำภู

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต   สาขาวิชาการศึกษาอกระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ ลีสวรณ์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. พศิน แดงจวง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ชุมชนกับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาที่ลงไปถึงระดับชุมชน และศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังชุมชน การวิจัยครั้งนี้ได้คัดเลือกโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ในอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการการบริหารการจัดการศึกษาที่กระจายอำนาจไปยังชุมชน ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลในพื้นที่เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง โดยการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ การสังเกตแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปทำการแยกแยะ วิเคราะห์ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล ตามกรอบการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าลักษณะการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปถึงระดับชุมชนของโรงเรียนมีลักษณะการกระจายอำนาจไปยังชุมชน โดยผ่านตัวแทนชุมชนที่เข้าร่วมเป็นคณะทำงานมีส่วนร่วมทำงานในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา ได้แก่ การศึกษาสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาเพื่ออาชีพของชุมชน การวางแผนการจัดการศึกษา การจัดการศึกษา การติดตาม วัดและประเมินผลการจัดการศึกษา โดยการกระจายมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบการทำงานในทุกขั้นตอนมากขึ้นน้อยแตกต่างกัน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความมากขึ้นน้อยในการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปถึงระดับชุมชนที่พบได้แก่

การเข้าร่วมโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นโครงการทดลองนำร่องในการจัดการศึกษาแนวใหม่ ที่มีหลักการสำคัญในการดำเนินงาน คือการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม นวัตกรรม การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจดำเนินงาน และกระบวนการติดตามประเมินผล การบริหารการจัดการศึกษาร่วมกันในรูปแบบคณะทำงานร่วมโรงเรียนและชุมชน การสนับสนุนทางด้านวิชาการ นโยบาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ความไม่พร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียน

Thesis Title Community and Decentralization of Educational Management

Author Mr. Sompoch Chantaracompoo

M.Ed. Nonformal Education

Examining Committee

Assoc.Prof.Dr. Chukiat Leesuwat Chairman

Assoc.Prof.Dr. Anurak Punyanuwat Member

Assoc.Prof.Dr.Pasina Thangchuang Member

Abstract

The main purposes of this qualitative research, namely, Community and Decentralization of Educational Management, were to study the decentralization of educational management toward the community level, and to find out its related factors. The researcher selected a primary school on the educational opportunity extension project within Koakha district, Lampang Province. That school was participated in the educational administration program of which the authority was decentralized into the community. Data were collected continuously by the use of group discussion, interviews, and observation. The data were, then, analysed and related to one another systematically within the research conceptual framework.

The findings of this study were as follows:

The pattern of educational decentralization toward the community level of the school was conducted through the community representatives. They were involved in every step of educational management as an ad-hoc. There were on assessment of needs and problems for organizing the fundamental and vocational education for the community, planning, organizing, follow-up and evaluation. There were some differences among such decentralization at every step.

The factors related to the educational decentralization consisted of the involvement of the primary school in the human resource development project of the Education Ministry, mutual management of education as an ad-hoc between school and community, academic supports, policy, regulations, and the school readiness. Additionally, the human resource development project was a new pilot project at the time being in order to, principally, encourage the educational decentralization, participation, innovation, a conduct of participatory action research, data system usage, and evaluation and follow up.